

Ісичко С.Е.,
студентка 7 групи 6 курсу
Інституту прокуратури та криміналь-
ної юстиції Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

КІБЕРЗЛОЧИННИ ЯК ОСНОВНА ЗАГРОЗА СЬОГОДЕННЯ

Ключові слова: кібер-злочинність, глобальна мережа Інтернет, латентність, правове забезпечення, кіберполіція.

Анотація: в тезах розглянуто питання кримінального правопорушення, яке в умовах сьогодення набирає популярності; визначено та проаналізовано основні причини вчинення кіберзлочинів, та їх характерні ознаки; з'ясовано коло заходів, які вживаються в Україні з метою протидії

Ключевые слова: кибер-преступность, глобальная сеть Интернет, латентность, правовое обеспечение, киберполиция.

Аннотация: в тезисах рассмотрен вопрос уголовного правонарушения, которое в современных условиях набирает популярность; определены и проанализированы основные причины совер-

шення киберпреступлений, и их характерные признаки; выяснен круг мер, принимаемых в Украине с целью противодействия этим преступлениям.

Keywords: cyber crime, global Internet, latency, legal support, cyber police.

Annotation: The theses consider the issue of a criminal offense, which is gaining popularity in today's conditions; identify and analyze the main reasons for committing cybercrime, and their characteristic features; find out the range of measures that are being taken in Ukraine to counter it

Сьогодні ми живемо в епоху інформаційного суспільства, коли коп'ютери, смартфони та безліч інших пристроїв та приладів є невід'ємною частиною нашого повсякденного життя. Коли за допомогою звичайнісінького гаджета можна не тільки поговорити, але і розраховатися у магазині, відвідати навчання чи роботу. Однак, таке широке коло можливостей має й іншу сторону, не менш широке коло загроз, які можуть завдати шкоди нашій інформаційній безпеці. Динаміка злочинності на протязі останніх років характеризується хвилеподібними коливаннями, які чітко показують виражену тенденцію до зростання злочинності на території нашої держави. Висока складність соціальних систем є безумовною ознакою нелінійності законів залежності станів таких систем від певних зовнішніх та внутрішніх факторів [5].

Постіндустріальна стадія розвитку людства вимагає переосмислення й уточнення багатьох положень кримінологічної теорії, перегляду традиційних підходів до боротьби зі злочинністю. На сучасному етапі кримінологія проходить етап формування нової парадигми, зміни наукового світогляду, генерування ідей та упродовження інновацій [6, 169].

На початку ХХІ ст. світ дізнався про новий вид злочинності - кіберзлочинність. Нині дана проблема є однією із найбільш актуальних. Зростаюча кількість кіберзлочинців, постійне вдосконалення інформаційних технологій і, як наслідок, поява нових можливостей для вчинення таких злочинів, створюють загрозу для глобальних інформаційних мереж і суспільства загалом.

З кримінологічної точки зору кіберзлочинність як явище, це не лише злочини вчинені у глобальній мережі Інтернет, це і всі види

злочинів вчинених в інформаційно-телекомунікаційній сфері, де відносини захисту інформації, інформаційні ресурси, обладнання, тощо можуть виступати об'єктом, предметом чи засобом злочинних посягань, реальністю, в якій відбуваються правопорушення і засобом або знаряддям злочину. [1. с. 99]

Серед причин, які спонукають злочинця, до вчинення протиправних дій можна назвати, по-перше, значну прибутковість при незначних вкладеннях та виробничих затратах, по-друге, незначні ризики при вчиненні даного виду злочину, по-третє, також виокремлюють ще психологічний аспект: злочинець не може бачити своїх жертв, будь то окремі люди або цілі організації, які він обрав для атаки, що припускає відсутність у нього почуття провини, адже грабувати тих, кого ти не бачиш, до кого не можеш дотягтися рукою, набагато легше. Б.М. Головкін зазначає, за різних обставин жертвами злочинів можуть стати будь-які особи, незалежно від статі, віку, національності, соціального становища, рівня доходів, місця проживання. Між тим практика показує неоднаковий рівень уразливості людей перед злочинними посяганнями. Це пов'язано не тільки з соціально-демографічними відмінностями населення, але й з несприятливими середовищними умовами проживання та небезпечною поведінкою за конкретних обставин [4, 162].

Кіберзлочинам притаманні такі характерні ознаки як: висока латентність, складність виявлення та розслідування, складність доказування в суді подібних справ, висока збитковість навіть від одиничного злочину, транскордонний характер кіберзлочинів, який становить серйозну проблему як для науковців так і для правоохоронних органів. Серйозні проблеми виникають щодо того, відповідно до закону якої держави має нести відповідальність особа, яка вчинила злочин, перебуваючи в одній державі, в той час як об'єкт злочинного посягання розташовується в іншому місці [3. с.84].

В Україні питанню правового забезпечення кібербезпеки приділено увагу в цілій низці нормативних документів. Це, насамперед, Конвенція Ради Європи «Про кіберзлочинність», ЗУ «Про інформацію», ЗУ «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», ЗУ «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», Кримінальний Кодекс України.

Боротьба зі злочинністю розглядається як першочергове загальнодержавне завдання, яке є складовою частиною діяльності органів державної влади. Особливе місце в боротьбі зі злочинами, пов'язаними з протиправним використанням комп'ютерної інформації та комп'ютерних технологій, необхідно надати правоохоронним органам України. [4, с. 219].

Головним кроком, до протидії таким злочинам, як кіберзлочинність в Україні стало створення у 2015 році Кіберполіції, як структурного підрозділу Національної поліції. А також, не менш важливим заходом боротьби з даним видом злочинів стало видання Указу Президента України від 15 березня 2016 року «Про введення в дію рішення Ради національної безпеки та оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України». В результаті чого було створено новий орган протидії - Національний координаційний центр кібербезпеки.

Отже, необхідно зазначити, що злочини у сфері кібер-простору наразі є досить поширеними в сучасних умовах. Розвиток сучасної техніки не стоїть на місці, разом з широким колом можливостей такий прогрес приносить нам і великий ризик загрози з боку злочинців. Аби цьому запобігти, а у разі, якщо не вийшло, швидко вирішити проблему, законодавець прийняв значний масив законодавчих актів, які регулюють дане питання, також, були створені спеціальні органи, які в силу того, що там працюють висококваліфіковані спеціалісти, можуть швидко і точно реагувати на всі питання, які постають. Звичайно, є безліч причин, які спонукають осіб до вчинення протиправних дій, а також безліч факторів, які сприяють вчиненню злочинів у кіберпросторі, але будемо сподіватися, що найближчим часом будуть впроваджені всі необхідні заходи які б мінімізували вчинення подібних злочинів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Таволжанський О. В. Міжнародний досвід процесу реалізації засуджених / О. В. Таволжанський, А. О. Костів // The Journal of Eastern European Law = Журнал східноєвропейського права. – 2019. – № 63. – С. 125–132. <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/17725>

2. Головкін Б. М. Як стають жертвами злочинів // Проблеми законності. Вип. 136. 2017. С. 161 – 172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2017_136_19

3. Таволжанський О. В. Кримінологічні аспекти кіберзлочинності у сучасних умовах / О. В. Таволжанський // The Journal of Eastern European Law = Журнал східноєвропейського права. – 2016. – № 31. – С. 80–86. <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/17724>

4. Перепелиця М. М. Кіберпростір і оперативно-розшукова діяльність / М. М. Перепелиця, О. В. Манджай //– Луганськ, 2008. – Ч.1. 1. – С.219.

5. Robotization of manufacturing process: economic and social problems and legal ways of their solution / О. Е. Kostyuchenko, Т. V. Kolesnik, Z. V. Bilous, О. V. Tavolzhanskyi // Financial and credit activity: problems of theory and practice. – 2019. – Vol. 3, is. 30. – P. 454–462.

6. Головкін Б.М. Теперішнє і майбутнє кримінології //Проблеми законності. Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2020. № 149. С. 168- 184. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/200724/205532>

Науковій керівник : к.ю.н., доц. Таволжанський О.В.